

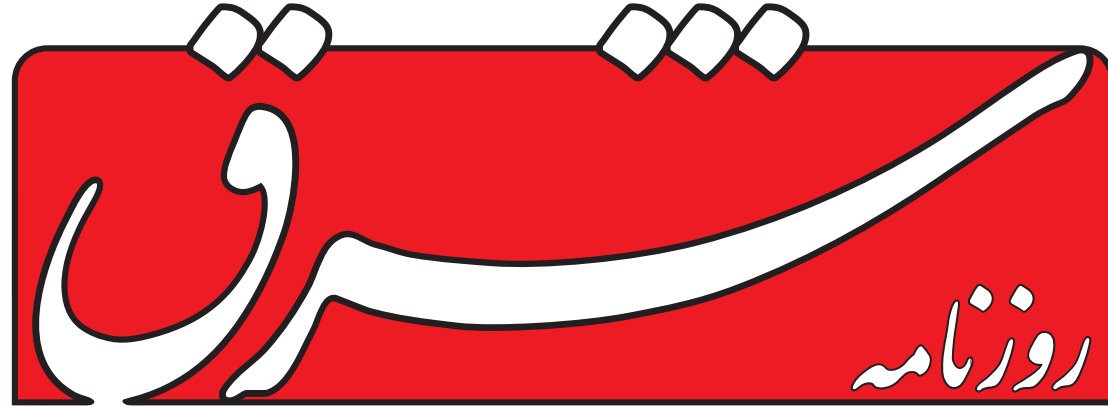

کامران نوروزی

حقوق دان

وقتی مشکل و مسئله‌ای وجود دارد، دو راه بیشتر پیش رو نمی‌ماند؛ یا حل مسئله از طریق گفت‌وگو و شنود یا ستیز و نزاع. حکم عقل این است که نباید به استقبال ستیز رفت. برای آنها که ایمان به گفت‌وگو دارند و اراده به حل مسئله، هیچ‌گاه بنیستی نیست. ولی باید آداب و اصول گفت‌وگو رعایت شود. برای گفت‌وگو حداقل پنج شرط لازم است: اول پذیرش «دیگری» برای رسیدن دستور بحث مشترک است که بدون آن گفت‌وگویی شروع نمی‌شود. شرط دوم پذیرش موقعیت برابر در گفت‌وگو است. نباید کسی خود را در موقعیت بالاتر بداند و به زبان امر و دستور گفت‌وگو کند. شرط سوم پذیرش متقابل حق داشتن است. هر دو طرف گفت‌وگو باید از بدو گفت‌وگو به این قاعده باور داشته باشند که سخن طرف مقابل نیز بهره‌ای از حقیقت دارد و فقط قسمتی از حرف خودش درست است. هرکدام باید قدمی به عقب بردارند. شرط چهارم التزام به نتایج گفت‌وگو است. گاهی گفت‌وگو صرفاً برای بیان مواضع و تحلیل‌هاست، مثل مباحثه‌های علمی. اما گاهی نیز گفت‌وگو برای رسیدن به نظر مشترک برای حل مسئله‌ای معین است. در این صورت هر دو طرف باید به محصول نهایی گفت‌وگو ملتزم و پاینده باشند و اگر نتیجه‌ای از گفت‌وگو حاصل شد، مطابق آن عمل کنند. و بالاخره شرط پنجم، استمرار گفت‌وگو است. وقتی هدف گفت‌وگو رسیدن به نظر مشترک برای حل یک مسئله است، بعد از رسیدن به نظر مشترک، گفت‌وگو نمی‌تواند پایان یابد. حل مسائل و مشکلات یکباره اتفاق نمی‌افتد؛ به‌ویژه در مسائل اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و حقوقی. حل مشکلات و مسائل نیازمند فرایندهای طولانی و پیچیده و گاهی دردناک است. سرمایه‌گذاری با یکی، دو داروی ساده و چند روز استراحت بهبود پیدا می‌کند. اما وقتی بیمار مبتلا به سرطان است، باید داروهای بسیار مهم و گران‌قیمتی مصرف کند، جراحی شود، دوره‌های سخت شیمی‌درمانی و... را پشت سر بگذارد. درمان سرطان خودش دردناک است. بیمار دچار ریزش مو می‌شود، بدنش ضعیف می‌شود، از نظر روحی خود و اطرافیانش آشفته خواهند شد، هزینه‌های زیاد می‌دهند و سال‌ها باید تحت مراقبت باشد. اما اگر درمان به‌موقع شروع شده باشد و به‌درستی پیش برود، زنده خواهد ماند و می‌تواند دردها و هزینه‌ها را جبران کند. روند درمان محصول گفت‌وگویی بسیار طولانی بین پزشک و بیمار است. کتمان نتوان کرد که کشور درگیر انواع و اقسام مشکلات است. کتمان نتوان کرد که برخی دولت‌ها قدرت‌مند دهان طمع برای ایران گشوده‌اند. کتمان نتوان کرد که سوم‌مهری‌های مختلف و فساد توان ملی را در مقابله با بحران‌ها کاهش داده است. کتمان نتوان کرد که روندهای بحران‌ساز در حال تعمیق و گسترش‌اند. اما مهم‌تر از همه این واقعیت‌ها کتمان‌ناپذیر، این حقیقت دردناک و تلخ و مهملک است که سال‌هاست در ایران گفت‌وگویی اتفاق نمی‌افتد. ساخت قدرت هیچ «دیگری» را به رسمیت نمی‌شناسد. درهای بسته‌ها بسته‌اند و به جایش زور زور شده شاه‌کلید همه کارها. در همه این سال‌ها وقتی از گفت‌وگو صحبت می‌شود، چنین است که دستور به بحث مشترک گفت‌وگو نمی‌رسد. یک سوی گفت‌وگو که دارای قدرت رسمی است، با این تصور از گفت‌وگو سخن می‌گوید که حقیقت فقط نزد اوست و دیگران چیزی نمی‌دانند و باید طرف مقابل بنشیند و هر آنچه را که می‌شنود، فرمان‌بردارانه بپذیرد و برود. اگر هم بعضی وقت‌ها، مثل ایام انتخابات، اندک گفت‌وگویی صورت می‌گیرد، زودگذر است و پاینده به نتایج آن دیده نمی‌شود. گفت‌وگویی واقعی آن است که همان‌طور که نظام سیاسی در چارچوب نهاد‌های رسمی معین سخن می‌گوید، جامعه نیز بتواند در چارچوب نهاد‌های خود سخن خود را بگوید. این نهادها همان اتحادیه‌های صنفی، سازمان‌های حرفه‌ای مانند نظام پزشکی و کانون وکلا و امثال آنها و انواع نهاد‌های مدنی و رسانه‌های آزاد و مستقل‌اند که نه یک بار و در یک جلسه، بلکه به طور مستمر با نهاد قدرت طرف گفت‌وگو و مشارکت در اداره امور باشند. هر اندازه یک مشکل بزرگ‌تر و عمیق‌تر باشد، گفت‌وگو ضروری‌تر و حیاتی‌تر است. نزاع جان‌شین ناخلف گفت‌وگو است؛ نزاعی که هر بار سخت‌تر و خونین‌تر می‌شود. نزاعی که در آن جان‌های عزیز و سرمایه‌های مادی و انسانی از دست می‌روند.

چهارشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۴
۲۴ رجب ۱۴۴۷
۱۴ ژانویه ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۳۰۵
۳۰ هزار تومان
۸ صفحه

روزنامه

عراقچی: برای همه گزینه‌ها آماده‌ایم

در «شرق» امروز می‌خوانید: اختلافات مصر و اسرائیل و قرارداد گازی ۳۵ میلیارد دلاری • شهادت نجات‌یافتگان • واکنش رودریگز به «کاریکاتور» ترامپ

«شرق» در گفت‌وگو با کارشناسان و نمایندگان مجلس بررسی می‌کند

واکاوی معادلات امنیتی در اعتراضات

گزارش تشریح را در صفحه ۲ بخوانید

گزارش میدانی «شرق» از انتقال اجساد جان باختگان حوادث اخیر به بخش عروجیان

سوگواری در بهشت‌زها

این گزارش را در صفحه ۵ بخوانید. عکس: شهروز همتی، شرق

یادداشت

مدیریت خشم

محمد جوادلسانی

در تقویم خورشیدی ایران، مناسبتی پیش‌روست که بسی با اهمیت است. این مناسبت تعلق دارد به پیشوایی که تجسم اخلاق والای انسانی است. امام کاظم (ع) به‌عنوان یک انسان مسئول برای جامعه خویش، متحمل دردهای زیادی شد تا جایی که حضور بیدارگرش در میان شاگردان و پیروانش تحمل نشد و از سوی قاضیان بنی‌عباس به حبس‌های طولانی مدت محکوم شد. درخشش ماجرا در آنجاست که این پیشوای ربانی، با وجود تبدیل شدن به یک زندانی معترض سیاسی، هرگز در متن مصائبی که بر سرش آمد، بردباری خود را از کف نداد و همواره با منش کریمانه‌ای، درس‌آموز شیعیان و فادارش شد. آن حضرت درس‌های فراوانی برای

آدمیت و جامعه‌سازی به ارمغان آورد که بیان تک‌تک آنها در این مقاله نمی‌گنجد، اما چه نیکوست که از آن سیره پاک «هم به قدر تشنگی باید چشید». نمونه‌ای که می‌تواند الگوی بشری در هر جای جهان باشد، پرورش خصلت «کظم غیظ» یا فروخوری خشم است. این تسلط بر نفس، در سیره آن پیشوای ربانی چنان اوج گرفت که آن ملکه اخلاقی درونی‌شده را حتی در بند انفرادی و شکنجه‌های روحی و جسمی حفظ کرد تا در میان دوست و دشمن به این نشان برجسته اخلاقی در کنترل خشم شناخته شود و برای افروختن نور مکارم‌الاخلاق از بالاتر تا پایین جامعه تأثیر عملی داشته باشد.

یادداشت

تهدیدسوزی یا فرصت‌سازی

علی عسگری

حالا که به نقل از جمع‌بندی‌های صورت‌گرفته در همه برنامه‌های رسانه ملی و شنیده‌های منتشرشده از تریبون‌های داخلی و خودی، شکست نقشه شوم بیگانگان و حساب معترضان از مولدان اغتشاشات و نیز کنش‌ها و واکنش‌های امنیتی جدا شده است؛ تأملی عمیق در اعتراضاتی ضروری است که از سوی تمامی شخصیت‌های رسمی و مسئولان کشور پذیرفته شد و حقانیت آن مقبول نظر افتاد. آن‌چنان که دریا بزم تهدیدها را سوزاندن فقط و فقط در ساختن فرصت‌هاست که تولدی پایدار و جان‌بخش را ارزانی می‌کند و لاغیر... بازاریان و اهل دادوستد که برخلاف قاعده‌های کهنه و البته منطقی، محافظه‌کاری سنتی و قابل درک خود را کنار می‌گذارند، برمی‌آشوبند و اعتراضات خیابانی را وسیله‌ای برای ابراز نگاه و بیان مشکل خود برمی‌گزینند؛ دردشان چه بود و نیازشان چه؟ آیا

پاسخی معقول، قابل اندازه‌گیری و پذیرفتنی دریافت خواهند کرد که بی‌نیاز از قوه قهریه بر مدار گفت‌وگو، خردورزی و مهرپزایی آنان را با خیالی آسوده و بی‌گزند، نگاهی سرشار از روشنایی، رخساره‌های امیدوار و لبانی خندان راهی گنده‌ها و هم‌نشینی‌ها و گپ‌وگفت‌های روزمره‌ای کند که طعم گیلاس و عطر بهار نارنج را در لابه‌لای کلماتی که دست به دست می‌کنند تداعی کند؟ آیا باز هم فراموش نخواهند شد مردمی نگران و رنجور و پریشان که هر روز و شب، در تمام سالیانی که رفت نالیدند و بر هر وعده و روزنه‌ای که در رفت و آمد دولتمردان شنیدند و دیدند، صورت‌ها به انتظار ماندند و چشم بر دروازه آسمان روزگارشان دوختند که شاید صبحی دیگر را با ندای خورشیدی بیابازند که یخبندان سفره‌هایشان را پایانی گرم و امن و شایسته ببخشد؟

همکار گرامی جناب آقای حسین توکلی

مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم. برای آن مرحوم غفران و برای بازماندگان صبر مستلث داریم.

روزنامه شرق

برگزیده‌ها

گزارش میدانی «شرق» از وضعیت آسیب‌دیدگان چشمی اخیر و شرایط کادر درمان بیمارستان قارایی؛ تلاش برای دوباره دیدن

تنش میان «سومالی‌لند» و «سومالی» بر سر توافق با امارات

به مناسبت تجدید چاپ کتاب «ایران، جامعه کوتاه‌مدت»

ریشه‌های مسائل و موانع توسعه ایران

گفت‌وگو با تاریخ

نگاه

رستاخیز اقتصادی عمان

ترجمه: زهرا کریمی

صنعت ایران در بن بست سیاست‌های پراکنده

یادداشتی از رضا موسایی

شماره تماس: ۰۹۱۲۰۴۳۹۲۴
۰۲۱۸۹۴۲۰۳۵

برای خرید آنلاین کاورکد را اسکن کنید

انتشارات کتاب شرق

روایت ناصر ۲۲۰ هزار تومان	شهر لیک هفتین ۷۰۰ هزار تومان	روایت فساد ۴۶۰ هزار تومان	پارادوکس مساله ۳۰۰ هزار تومان	دین و دنیا ۴۰۰ هزار تومان	ایران و مساله آب ۵۳۰ هزار تومان	میرزا با فساد ۴۵۰ هزار تومان
روایت رضا ۳۷۵ هزار تومان	مقام آب ۲۵۰ هزار تومان	روایت کلاغ ۴۸۵ هزار تومان	سخت‌ترین ۵۷۵ هزار تومان	ایران بین دو کودتا ۲۷۰ هزار تومان	روایت مسعود ۷۵۰ هزار تومان	روایت مسعود ۲۴۰ هزار تومان
روایت جواد ۲۷۰ هزار تومان	فقی کلاغ ۵۸۰ هزار تومان	روایت توسعه ۱۰۰ هزار تومان	روایت فناوری ۲۵۰ هزار تومان	عزت و ولایت ۴۳۰ هزار تومان	عزت و ولایت ۴۶۰ هزار تومان	احزاب سیاسی ۲۸۰ هزار تومان
روایت همایون ۲۲۰ هزار تومان	روایت کلاغ ۳۰۰ هزار تومان	روایت توسعه ۲۱۵ هزار تومان	روایت والا ۱۸۰ هزار تومان	روایت داریوش ۲۲۵ هزار تومان	روایت فرهنگ ۲۵۰ هزار تومان	روایت فرهنگ ۲۸۰ هزار تومان
زنداد موزیر ۵۲۰ هزار تومان	شهر لیک هفتین ۱۰۰ هزار تومان	کتاب توسعه ۴۳۰ هزار تومان	کتاب توسعه ۲۵۰ هزار تومان	کتاب توسعه ۳۱۰ هزار تومان	کتاب توسعه ۳۱۰ هزار تومان	کتاب توسعه ۳۱۰ هزار تومان
اصحاب ۱۰۰ هزار تومان	اصحاب ۷۰۰ هزار تومان	اصحاب ۳۳۰ هزار تومان	اصحاب ۱۷۵ هزار تومان	اصحاب ۲۹۵ هزار تومان	اصحاب ۳۶۵ هزار تومان	اصحاب ۳۲۰ هزار تومان